

Rayat Shikshan Sanstha's Balwant College, Vita Tal:Khanapur Dist: Sangli

STUDENTS' GRIEVANCE AND REDRESSAL POLICY

Introduction

The Student's Grievance Cell desires to promote and maintain a conducive and unprejudiced educational environment. Balwant College Vita, has student grievances and redressal policy at place. The student grievances and redressal cell looks after the work of offering relief to the students having grievances. The cell was constituted as per the as per the suggestions offered by the affiliating university. The university has made references to the State Government of Maharashtra Gazette dated 25th Feb, 2019. The college adhered to the directives of the said notification and the circular received from the affiliating university

Student Grievance Redressal Matrix at Balwant College Vita:

Nature of Grievance	Category of Grievance	Whom to contact
A. Academic	Admissions	Convenor Admission Committee
	Teaching-Learning	Teacher-In-Charges of respective Departments
	Internal Assessment	Convenor Internal examination grievance Committee
B. Non-Academic	Discipline in the College	Convenor Discipline Committee
	Infrastructure	Administrative Office In charge, Infrastructure and Learning Resources Chairman.
	Ragging	Convenor Anti-Ragging Committee

	Infrastructure	Administrative Office In charge, Infrastructure and Learning Resources Chairman.
	Ragging	Convenor Anti-Ragging Committee
	Residential	Wardens of respective hostels
	Sexual Harassment	Convenor Sexual harassment committee and Internal Complaints Committee
C. General	For grievances in any other matter other than the above	Convenor students Grievance Redressal Committee

Formation of the Grievances and Redressal Cell:

The college constitutes the cell headed by Principal of the college along with a senior faculty member as a coordinator who has good skills at handling issues of students. There would also be few more teachers as members of the cell. Besides it, there is a student member representative.

The objectives of Students Grievance Cell include the following:

- To support, those students who have been deprived of the services offered by the College, for which he/she is entitled.
- ii. To make officials of the College responsive, accountable and courteous in dealing with the students.
- iii. To ensure effective solution to the student's grievances with an impartial and fair approach.

The Function of Students Grievance Cell

- Redressal of Students' Grievances to solve their academic and administrative problems.
- To co-ordinate between students and Departments / Sections to redress the grievances.
- 3. To guide ways and means to the students to redress their problems.

Grievance Redressal Mechanism for student's

Students can access the Suggestion/ Complaint-box, placed in the drop box placed at different places in the campus to reach out to the authorities for grievance-redressal.

While the complaint box is accessed weekly, the website is looked up on a daily basis. Upon receiving the complaint(S), the Committee fixes a date for a meeting to takeup as item(s)on its agenda.

The members discuss the grievance(s) among themselves and arrive at the best solution(S)to be proposed as necessary action.

The committee then forwards the grievance(S) along with the proposed solution(s) to the respective chairman / the departments / the concerned parties, and follows up the matter so as to ensure redressal within the stipulated time.

Upon completion of the proceeding, the committee communicates the final decision, to the complainant(S)on the matter.

Feedback from the student

The complaint(s) are ,thereafter, considered as disposed off and closed

Standard Operating Procedure of Student Grievances Redressal Mechanism

Aggrieved student can lodge the complaint to student Grievances and Redressal cell. Student can also register complaint on online student grievances registration portal available on college website.

If the complaint would not like to reveal his /her name for any grievance, they can drop box placed at different places in the campus. Student an also register complain to the concerned department.

Upon receipt of complaint, the coordinator of the cell may take one of the two option to proceed on addressing the concerns while keeping the chairperson, GRC copied in all communications.

- a. Option 1 which can be exercised on matters that could be more routine operation:
- The coordinator of the cell may address the issue directly with the help of the concerned department.
- II. In this case, it is important that the complainant is apprised of the actions taken or the work-in-progress in a timely manner.
- III. Once the matter has been resolved the coordinator will send a final update to the complainant
- b. Option 2 which can be exercised in matters of very serious concern, in consultation with the chairperson:

- I. The coordinator may also call for a meeting of the GRC with the permission of Principal.
- II. The cell, as required may also call for a deposition by the complainant and the person/representatives from the department against which the complaint has been made.
- III. Final decision of the GRC has to be communicated to the student within 10 days of the receipt of the complaint.
- IV. The coordinator of the cell will communicate the decision to the concerned parties/departments via email and a copy of the case and decision will be sent to the chairman.

Chairman, SGRC PRINCIPAL Balwant College, Vita Dist-Sangli.

Notification from Government of Maharashtra Gazette Issued on 25th Feb. 2019

RNI No. MAHBII /2009/17831

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

बर्थ ५, अंस ३०]

चुयबार, केब्रुवारी २७, २०१९/फाल्पून ८, शके १९४०

पुष्टे १५. किमत : रुपये १.००

असाधारण क्रमांक ६७

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र जास्ताने महाराष्ट्र अधिनियमांन्यये तथार केलेले (भाग एक, एक-ज जाणि एक-ल यांगध्ये इतिन्द्र केलेले नियम व आदेश यांजीतिरका) नियम व आदेश

वस्य व तंत्र जिल्लाम विभाग

मादाम काना मार्ग, हुतक्रमा राजगुरू चौक, मंत्रात्स्य मुंबई ४२० ०३२, पिनोक २५ फेब्रुकारी २०६९

अधिमृचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६

क्रमाक परिनि २०१८/प्र.क १२५/विकार — महाराष्ट्र सार्वार्यक विवासित आर्थितवस २०१६ (२०१७ वा सत् ६) पाठ्या कानम ६२ ज्या योट-कानस (२) चा छाड (छ) आणि कलस ७१ चे पोट-चलस (११) गर्हेच कलन ७२ चे पोट-कानम (२०) ग्रांडारे घरान करण्यात आलेक्ट अधिकारीचा वासर करून, महाराष्ट्र शासन, ग्रांडारे, विवास्त्री तकार निकारण कशाच्या कामकानाच्या कार्यकारी धवणशी संबंधित एकरूप परिनियम विक्रित करीन आहे —

सन २०११ या एकरूप परिनियम क्रमांक ५

- १ स्वीतेष्य नाव चा चीनिष्यमाम, मानान् वार्यनीनक विद्यानीत (विद्याची तकार निवारण ककारका सत्पकारायां कार्यकारी प्रश्रा १ककप चीनिवण, २०१९, असे मृणाये
  - व्याख्या —या परिनियमांत संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अर्थोक्षत नक्षेत तर,—

(एक) "कर्षध्त विद्यार्थों "क्वा अर्थ, या गीरिनकानयं जात्वय केलेल्या सकरोत्तो संशोधन वार्योगध्ये, ज्या विद्यार्थ्याची कोणनीही । किर्योद असेल तो विद्यार्थी, असा अर्थे आणि त्यान्यम्थे उथ्य निकाल देखान्या कोणान्यही विद्यार्थीकल किन्ता महाविद्यानगत किन्ना मानकताम्बाल परिसार्थत प्रकेश भागणान्या व्यवसीचा मानवास होतो :

- (दोन) "प्रवेशाचे प्रीपित चीरण" नावा अर्थ, विचालीठ किवा महाविद्यालय किया मान्यतात्रप्त परिसंस्था यांच्याकटून प्रस्तुत भरण्यात अर्जन अर्थाल करिय प्राहित्वपृक्तिकेत चीराद भरण्यात अर्थन अर्थात स्थापमाणे पाठचक्रमाच्या किवा अभ्ययनक्रमाच्या प्रवेशव्यावतच्य परिस् अर्थन आर्थन
- (तीन) "तकारी" वागध्ये, व्यक्ति क्रातेन्या विद्याश्रीया पृद्रोत फिप्पेदीया समावेत होतो .—

(क) राज्याच्या व विद्यापीताच्या प्रवेशाच्या प्रवेशाच्या प्रतिका धारणानुसार निष्धातिक केलोन्यो गुण्यातेच्या निष्धातिकतः बाउन्य प्रवेश देशे

WTA/SANGLY

MIN MIN- 18-EQ- 1 (118-4)

PRINCIPAL
Balwant College,Vita
Dist-Sangli.

कराराष्ट्र आमन राजपत्र असायारण चार यार-य, चन्नुवारो २७, २०१९/काल्यून ८ शक १९४०

- (१) विशापीत किया प्रक्रिकासय किया पान्यनापाल गाँउपस्था बांच्याकड्न प्रवेश प्रक्रिकेत अन्विधितना हाथ
- (ग) महिलापुरिसकेस प्रसिद्ध केल्याप्रमाणं प्रवसाच्या पाषित धारणानुसार प्रवेश देण्याचे नाकारण :
- (४) वा परिनियमाच्या खंड ३ मध्ये बिनिरिष्ट केन्द्राप्रमाण, एकतर छापील प्रतीच्या स्वरूपण किंवा ऑनलाईन म्यक्तात
   माहितापुक्तिका प्रसिद्ध न करणे ;
- (ड) जो माहिती खोटो व दिशाभूल करजारी आहे आणि यस्तुत्थितीयर आधारित नाही अशो कांगतीको महितो महितोपुरितकमध्य प्रसिद्ध करणे ;
- (च) एखादी व्यक्ती, जिसे शिक्षण पूर्ट सुरू देवण्यास इस्कृक नसेल अशा व्यक्तीला कोणत्याही पाटप्रक्रमाच्या किंवा अध्ययनक्रमाच्या बावतीतील कोणतंत्री शुन्क परण्याकीरता प्रीति करण्याच्या किंवा तिस्थावर रूजनी वरण्याच्या हेतृते, अशा एखाद्या विद्यापीठात किंवा महाविद्यालयात किंवा मान्यतापान्त परिसंत्येत त्या व्यक्तीले प्रवेश घंताना ते विद्यापीठ किंवा महाविद्यालय किंवा मान्यतायान्त परिसंस्था यांच्याकडे तिने जना केलेल्या पदवी, पदविका प्रमाणपत्राच्या किंवा कोणत्याही अन्य परितािषकांच्या किंवा इतर कामदपत्राच्या स्वरूपातील कोणताही दरतऐवज रोखून डेवणे किंवा तो परत करण्यास नकार देणे .
- (छ) अशा विद्यापीठाकडून किंवा महाविद्यालयाकडून किंवा मान्यताप्राप्त परिसंस्थेकडून आकारण्यात येणान्या, प्रवेशाच्या घोषित घोरणामध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या किंवा सक्षम प्राधिकरणाने मान्यता दिलेल्या रकमेपेश ऑफ्क रकमेची मागणो करणे.
  - (न) प्रवंशातील आरक्षणावाबत लागू असलेल्या घोरणाचा यंग करणे ;
- ्रेक्त) प्रवेताच्या वेळो गुणपत्रिका, शाळा सोडल्याचा दाखला, यांमारखो मूळ शेक्षणिक व वेतिस्तक प्रमाणपत्रे आणि प्रशक्तिपत्रे, तसेच अशो इतर कागदपत्रे, तो मूळ स्वरूपात सादर करणे अनिवार्ष नसतानारी सादर करण्याचा विद्यार्थ्यांना आग्रह वन्तर्ण .
  - (ञ) लिंग, वंश, जात, वर्ग, पंद, जन्मस्थान धर्म य दिव्यागता या कारणावसन विद्यार्थ्याच्या कवित पेदपावाच्या तकारी
- (२) संबंधित प्राधिकरणाकड्न शिष्यवृत्तीची रक्यम प्राण झाल्यानंतर ती, विद्यापीटाकड्न किया महाविद्यालयाकड्न किया मान्यताप्रान परिसंत्येकड्न एखाद्या विद्याच्यांस प्रदान केली न जाणे, किया प्रदान करण्यात विलंब करणे;
  - (ठ) प्रवंश रह झाल्यास शुल्काच्या परताव्याबावतथ्या नियमाचे पालन न करणे :
- (३) शैक्षणिक वेळापत्रकामध्ये विनिर्दिप्ट केलंक्चा कालावधीयो मर्यादा पार करून परीक्षा प्रेण्यात किंवा त्यांचे निकाल जाहीर करण्यात अवाजवी विलंब करणे;
- (द) विद्यापीठ किवा महाविद्यालय किंवा गान्यताप्राप्त परिसंस्था यांच्याकठून माहितोपुस्तिकेत आश्वासन देण्यात आले असेल किवा पुरविणे आवश्यक असेल त्याप्रमाणे विद्याच्यांना सुविधा न पुरविणे ;
  - (ण) मृल्यमापन पद्धती पारदर्शक नसणे किंवा अनुचित असणे
- (चार) "विभाग तकार निवारण कक्ष" याचा अर्थ, खंड ५ च्या उपखंड (१) मध्ये विहित केल्फाप्रमाणे, विधापीठं विधाग किया विद्यापीठ परिसंस्थास्तरावरील, या परिनियमान्वये पटित केलेली समितो, असा आहे :
- (पार्च) "संस्थात्मक तक्रार निवारण कक्ष" याचा अर्थ, खंड ५ च्या उपखंड (२) मध्ये विहित केल्याप्रमाणं विद्यापीठसारावरील या परिनियमान्वये घटित केलेली समिती, असा आहे :
- (सहा) "महाविद्यालय तकार निवारण कहा" याचा अर्थ, छंड ५ च्या उपखंड (३) मध्ये विहित केल्याप्रयाणं महाविद्यालय किया ययास्थिति मान्यताप्राप्त परिसंस्थास्तरावर या परिनियमान्यये घटित केलेली समितो, असा आहे
- (सात) "बिद्यापीठ तकार निवारण करत" याचा अर्थ, खंड ५ च्या उपखंड (४) मध्ये विहित केल्बाप्रमाणे बिद्यापीठस्तरावर या परिनियमान्वयं घटित केलेलो समिती, असा आहे.
- (अंड) "लाभाचे पद" याचा अर्थ, लाभ किवा आर्थिक लाभ मिळविण्याची क्षमता असलेले आणि ज्यास काही पगार, वेतन, विसलकी, पारिश्रमिक किचा पुरक भक्त याव्यतिरिक्त इतर भक्ता संलग्न आहे असे पद, असा आहे :

(1)

मदाराष्ट्र मासन राजपत्र असाधारण भाग चार-व, फेब्रुवारी २७. २०११/फाल्यून ८. अक १९४०

(न.स.) लोकपान वाचा अर्थ, या प्रशिनममान्यये नियुक्त केलेला लोकपाल, अस्स आहे.

(२) या प्रितिनयम् वापरण्यत् आलेले, परंतु व्याख्या न केलेले मन्द्र न मन्द्रमधोग यांना, महाराष्ट्र सायानिक विद्यापीठ आंभिनयम, २०१६ (२०१७ चा महा ६) यात अनुक्रमें ने अर्थ नेमृत देण्यात आलेले असतील, तेव अर्थ नासतील

भाहितीपुन्तिका, अनुक्रपणिकेसह व किंमतीसह प्रतिद्ध करणे अनिवार्य असणे :—

- (१) प्रत्येक विद्यार्थेठ किया महाविद्यालय किया मान्यतंप्राप्त परिसंख्या, तिस्या कोण्ययार्थं पाठ्यक्रमांसाठीची किया अध्ययनक्रमांसाठीची प्रवेश प्रकेश मुक्त होण्याच्या दिनांकापूर्वी कियान साठ दिवस हांपण्या अगोदर, असा विद्यार्थाठात किया महाविद्यालयात किया मान्यताप्राप्त परिसंख्येत प्रवेश थेक इच्छिणाऱ्या अकार्येच्या व सर्वेक्षधारण जनतेच्या माहितीसाठी पुढील गाहिती अंतर्गृत असणारी माहितीपृत्तिका प्रसिद्ध करील आण/किया लिख्या संकेतस्थळावर टाकील :-
- (एक) अध्यापनाचे तास प्रास्थिक सत्रं व इतर नंपून रिलेलो कामे याच्या ससीत प्रत्येक पाठचक्रम किया अध्ययनक्रम वासाठी समृचित प्राधिकरणाने किया प्रथातियाति, विद्यानीठाने विनिर्दिष्ट केलेल्य अध्यासकनाच्या टॉब्य्डमानाने प्रसाविक केलेल्या अध्ययनक्रमांची व पाठचक्रमांची सुची : तसेच अध्ययन तासिका, प्रात्यक्षिक सत्रं आणि इतर एकस्य यावाबसची माहिता :
- ्रा (दोन) अशा विकारीठात, किंवा महाविद्यालयात किंवा मान्यताद्रान्य परिसंखेत पाटपक्रमाचे किंवा अध्ययनक्रमाचे शिक्षण घेण्याकारेना प्रवेश दिलेल्या विद्याच्योकहून देय असलेले सुरूक, ठेवी व इतर आकार असे प्रत्येक घटक आणि अशा प्रदानाच्या अटी व शती .
- , (तीन) ज्या शैक्षणिक वर्षाच्या पक्षचक्रमासाटी किया अध्ययनक्रमासाठी प्रयोग रंग्याचं व्रस्तावित केले आहे त्याबाक्टोत, समृचित सर्विचिक प्राधिकतमाने मान्यता दिलेल्या मामाची संस्था :
- (चर) विद्याचीताने किया महाविद्यालयाने किया मान्यताज्ञास परिसंस्थेने जिनिर्देश केलेल्या, विशिष्ट पाठघकमानाठी किया अध्ययनक्रमानाठी विद्यामी परणून प्रयेश पेणान्या व्यवनीची किमान व कमाल वयोमपादा यांसदीत, शैरुणिक अहंतेच्या व पातलेच्या करती ;
- (पाच) प्रत्येक यठपक्रमासाठी किंवा अध्ययनक्रमासाठीच्या प्रवेशकरिता अत्रा उपेदवाराची निवड करण्यासाठीच्या बाचणी किंवा परीक्षा, यांच्या तपशिलाच्या बाचतीतील सर्व संबंधित महितीसह अहा प्रवेशकराठी अने करणाऱ्या पात्र उनेदवाराची निवड प्रक्रिया आणि प्रवेश चाचणीकरिता विहित केलेल्या शुल्काची रक्कम ;
- (सहा) कोणताडी द्रव्यदंड, विनिर्देश्ट केलेली शीर्च किया प्रवर्ग, लारता यंतील असे किमान व कमाल द्रव्यदंड लादण्यासाठीये व त वसूल करण्यासाठीये नियम/बिनियम;
- (स्तात) अशा विद्यापीठात किया महाविद्यालयात किया मान्यतात्राप्त परिसस्येत प्रदेश दिलेला विद्यापी पाठपक्रम किया अध्ययनक्रम पूर्ण करण्यापूर्वी किया पूर्ण केल्यावर, अशा विद्यापीठातून किया महाविद्यालयातून किया पान्यताप्राप्त परिसस्येतून बाहेर पडला असेल त्यायावतीत, विद्यापीठ किया महाविद्यालय किया मान्यताप्राप्त परिसंस्य, पांच्याकटून परताव्ययोग्य असलेल्या शिद्राच®शुल्याचे व इतर आकाराचे प्रनाण, आणि ज्यानेळेत व ज्यारीतीने त्या विद्याच्यांना असा परतावा देश्यात देईल तो बेळ व तो रीत ;
  - (आउ) प्रवेशाच्या वेळी सादा कराववाची कागदपत्रे .
- (नऊ) प्रत्येक विद्यामाखेच्या अध्यामकाची शैक्षीयक अहंता व अध्यापन अनुभव सर्याविष्ट असलेता तसंच असे अध्यापक निर्वामत तत्त्वादा किंवा अध्यापत म्हणून कार्यरत आहे हे दर्सविणारा, अध्यापकवर्णाचा तपश्चित :
- (रहा) बतातेगुड निवासव्यवस्या, ग्रंपालय व रूपणालय पोहारीत प्रोतिक व शैक्षणिक पापाभूत सुविषा व इतर सुविधा किंवा विद्याच्यांना रूपा उद्योगामध्ये प्रत्यक्ष प्रतिक्षण द्यावयाचे आहे तो उद्योग आणि विशेषतः त्या विद्यापीतात किंवा मान्यताप्रात्य परिसंस्येत प्रवेश देण्यात आल्यावर विद्याच्यांना उपलब्ध असलेल्या सुविधा यांबाबतची पाडिती :
- (अकरा) विद्यालीताच्या किंवा संस्थियानयाच्या किंवा मान्यतापात परिसंस्थेच्या परिसात केंवा त्या बाहेर विद्यार्थ्यानी तिस्त राखण्याती संबंधित सर्व अनुदेश :
  - (बारा) अनुदानित व बिना अनुदानित पाउपक्रानांचे स्वष्ट सोमांकन

परामानु आकृत सामक असावाग्या भाग थार-४, फड्यात २०, २०१६ काल्य ८, अके १९४०

्तरा भारतमार विजय अर्थविद्यानम्य स्थित भानमाद्राः महत्त्वस्य याना संस्य स्थान अर्था कार्याहेले साहिना

- (२) विद्यारोठ किया महाविधालय किया मान्यसम्बन्धा परिसंख्य योल खड (१) मध्ये निरिष्ट कलेले प्रसिष्ट आवल्या आपदन संदेतरब्बहाश्यः शकुन आणि वृत्तपत्रांमध्ये च इतर माध्यमामध्ये व्यापक प्रसिद्धी रऊन संघाव्य विद्यार्थ्यान आणि सामाय जनतला कळ्यान
- (३) प्रत्येक विद्यारीठ किया महाविद्यालय किया मान्यताग्राप्त परिसंत्या, प्रवेश अनीच्या नयुन्यस्तह अशा माहितीयस्तिकेच्या पत्येक मृद्दित प्रतीर्या, प्रकाशनाच्या व वितरणाच्या वानयो छयोरेक्षा अधिक नसेल एवडी, किमत निरियत करील आणि तिच्या प्रकाशनापासून, वितरणापासून किवा विकापासून कोणताहो नका मिळवणार नाही
- ४. तकार स्वीकारण्यावायत अथवाद.— राज्य शासनाच्या अंतर्गत असलेल्या कोणत्याही सींबिधक पंत्रणेद्वारं नियमन होणाऱ्या, ज्या क्रियवबस्तुमो निन्यासाठी राज्याच्या संबंधित अधिनियमाअन्यये तक्ष्मा नियारण यंत्रणंची विमेषीरत्या तरतृद करण्यात आलो आहे त्या विषय वस्तुरुष्ठे संबोधत तक्षारो, तकार निवारण रूक्ष किंवा लोकपाल वांच्याकडून स्वोकाराल्या जाणार नहीत.
- ५. तकार निवारण कल :
  - (१) विभाग तक्रार निवारण कक्ष (वि.त.नि. कक्ष) :--(एक) विद्यापीठाच्या बाबतीत, विद्यापीठ विभाग किंवा विद्यापीठ परिसंत्या यांच्याशी संबंधित सर्व तकारी, सर्वेत्रथम, विद्यापीठ विभाग किंवा विद्याप्रीठ परिसंस्या स्तरावर घटित करण्यात आलोल्य विभाग तकार निवारण कश्चाला उरेलून करण्यात वेतील या साँगतीची रचना पुढीलप्रयाणं असेतः —

    - (छ) कुलगुरूने नामनिरंशित कराववाचा, विद्यापीठ विपाणाच्या किया विद्यापीठ परिसारयंच्या बहेरील प्राध्यापक मदस्य
    - (म) विद्याणीठ विषाणाच्या पित्र्य विद्याणीठ परिसंस्थेच्या प्रमुखाने नामनिर्देशित करावयाचा, तकार निवारण यद्रणेमध्ये तर्चन असन्तरा अध्यापक सदस्य-सचिव
    - (दोन) कक्सवा अध्यक्ष व सदस्य वंचा प्रावधी दोन वर्ष शतका असेल
    - (सिन) बैठकोसाठीची गलपूर्ती, अध्यक्षासह दोन इतकी असेल
    - (चार) विभाग तकार निकारण करू, विद्यार्थ्याच्या तकारीवर निर्णय देताना, नैसर्गिक न्यायाच्या तत्वांचे पालन करोल.
    - (पाद) विधान तकार निवरण कथे, तकार मिळाल्यापासून पंथरा दिवसांच्या कालावधीच्या जात, तकार्रीचे निवारण करील. वि त.नि.कक्ष अञ्चा तकरीचे प्रमाण कभी करण्याच्या व त्यांना आद्धा पालगान्या उदेशाने विद्यापोठाला नियतकालातरीने विविध उपाययोजना सुचयीत.
      - (सहा) वि.त.नि कस, व्यक्तित व्यक्तीना (व्यक्तीना) आदेशाची प्रत पुरवीत.
      - (२) संस्थात्मक तक्रार निवारण कक्ष (सं.त.नि. कक्ष) :—
      - (एक) विद्यापीठ विष्याप किया विद्यापीठ परिसंस्या यांच्याची संबंधित नसतील असा तकारी आणि विष्याप तकार निवारण करनमध्ये निवारण न झालेली गान्समो हो, विद्यापीठाच्या कुलगुरूने घटित बरावपाच्या संस्थात्मक तक्ष्मर निवारण करशकडे निरीशत करण्यात येतील. या कसाची रचना पुढीलप्रमाणे असेल :--
        - (क) प्र-कुलगुरू/अधिश्वाता/वरिष्ठ प्राध्यापक अध्यकः ;
        - (छ) अध्यक्षावंरीन दोन वरिष्ठ प्राध्वापक — सदस्य

        - (घ) संघालक, विद्याची विकास ——सदस्य सर्विव

माराग्यु प्राप्तन भाषाम बातावास्त भाग बार व प्रदेशाः के कार्य गामान ८ अने ११४०

(दान) एरेन्स्सम् ताला निवारण महात्मा आग्रेस निवारण प्रहाता अध्यान प्रकार अध्यान । इदस्याचा प्रशासन व्यक्तिक अस्ति

- (तीन) वेद कोची पणपूर्वी, अधासमह तीन कब दूसकी असेन
- (चार) संस्थात्मक तकार निवारण कक्ष, निर्णय घेताना, विभाग तकार निवारण कक्षयो शिफारस विधारत घेडेल नव्यपि, संत नि कक्षाना, वि.त.नि. वक्षाच्या तकारीचे परीक्षण करण्याचा अधिकार असंस
  - (पाच) स त.नि कक्ष, तकारीवर निर्णय देताना, नैसर्गिक न्यायाच्या तत्वाचे पालन करील
- (सहा) सं.व.नि. कक्ष, तकार प्रान्त झाल्याजासून पंचा दिवसांच्या कालावधीच्या आतं, तकारीचे निवारण करील सं.व.नि. कक्ष, अशा तकारीचे प्रमाण कमी होण्याच्या व त्यांना आळा पुस्तप्याच्या उटेशाले, विद्यापीठात्या, नियत कालांतराने विविध उपाय सुचवीलः
  - (ग्रात) संस्थात्मक तकार निवारण कक्ष व्यथित व्यक्तील (व्यक्तींना) आदेशायी एक प्रत पुरवील.

प्र महाविद्यालय तकार निवारण कक्ष (य.न.नि.कक्ष) :—

- (एक) महाविद्यालपांच्या/मान्यतात्रप्रत परिसंस्याच्या बावतीत सर्व तकारी या, सर्वप्रथम महाविद्यालय तकार निवारण कशाला उरंगून करण्यात बेतील. या सन्तिरीची रचना पुढीलप्रमाणे असेल

  - - (दोन) सदस्यांचा पदावधी दोन वर्ष इतका असेल ;
    - (तीन) बेठकीसाठीयी गणपती हो, अध्यक्षासह दोन जण इतको असेल :
    - (चार) महाविद्यालय तकार निवारण कक्ष, विद्याच्यांच्या पान्सण्यांवर विचार करताना, नैसर्गिक न्यायच्या तत्त्वांचे पालन करोल ;
- (पाच) महाविद्यालय तकार निवारण कहा, तकार मिळाल्याचामून पंधरा दिवसांच्या आत तकारीचे निवारण करील. महाविद्यालय सकार निवारण कहा, अशा तकारीचे प्रमाण कभी करण्याच्या व त्यांना आळा चालण्याच्या उदेशाने व्यवस्थापनाला आणि वद्याल्यित विद्याणीठाला नियतकालांतराने विविध द्याययोजना सूचवील:
  - (सहा) महाविद्यालय तकार निवारण कका, व्यक्ति व्यक्तीना (व्यक्तीना) आदेशाचो एक प्रत पुरबील.
  - (४) विद्यापीठ तकार निवारण कक्ष (वि.त.नि.कक्ष) :--
- (एक) विद्यापीठाविक्द्रच्या तकारीच्या आणि महाविद्यालय तकार निवारण कक्षाकटून निर्णय न देण्यात आलेल्या तकारीच्या व्यक्तीत, त्या तकारी, विद्यापीठ तकार निवारण कक्षाकडे निर्देशित करण्यात येतील. या प्रयोगनाकरिता संलग्न विद्यापीठाव्य कुलगुरू, एक महाविद्यालयायी (महाविद्यालयायी)/मान्यताप्राप्त परिसंस्थेताठी, किंवा महाविद्यालयायी (महाविद्यालयायी)/मान्यताप्राप्त परिसंस्थेताठी, किंवा महाविद्यालयायी (महाविद्यालयायी)/मान्यताप्राप्त परिसंस्थेताठी, किंवा महाविद्यालयायी (महाविद्यालयायी)/मान्यताप्राप्त परिसंस्थेताठी, सहा सदस्यांत्री मिळून बनलेली, विद्यापीठ तकार निवारण कक्ष प्रदित करील. संत्राण विद्यापीठाचा कुलगुरू, विद्यापीठ तकार निवारण कक्ष प्रदित करील वर्ती मुतील सदस्यांची मिळून बनलेली असेल:-
  - (क) प्र-कुलगुरू/अधिष्ठाता/वरिष्ठ प्राध्यापक ———— अध्यक्ष ;
- (ख) अधिसपेच्या सदस्यांपयून तौन प्राचार्य, त्यांपैका एक महिला असेल आणि एक अनुस्चित जाती/अनुसचित जमातो/निसीधस्वीचत जनाता/भटक्या जमातो/प्रतर मागास वर्ग या प्रवर्गातील असेल :
  - (ग) नोंदणोकृत पदवीधर मतदारतचातृन, अधिसंधेचा एक सदस्य ; सदस्य

PRINCIPAL
Balwant College, Vita

Dist-Sangli.